

СИЛАБУС

з навчальної дисципліни «Аналіз управління підприємством»
для здобуття третього освітньо-наукового рівня вищої освіти
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка

Обсяг курсу – 3кредити (ECTS): 14 годин лекції, 16 годин – практичні заняття, 60 годин – самостійна робота.

Викладач курсу – **Крала Вікторія Григорівна**, к.е.н., доцент кафедри організації виробництва, бізнесу та менеджменту (<http://khntusg.com.ua/staff/kralja-viktorija-grigorivna>)

ОПИС КУРСУ

Коротка анотація дисципліни (загальна характеристика, особливості, переваги).

Навчальна дисципліна «Аналіз управління підприємством» посідає важливе місце в структурно-логічній схемі підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 073 «Менеджмент» і спрямована на формування аналітичного мислення, розвиток умінь і навичок використання аналітичних інструментів для об'єктивного оцінювання господарських ситуацій, вироблення й обґрунтування оптимальних управлінських рішень, а також навичок якомога повнішого виявлення та використання резервів поліпшення фінансово-господарської діяльності підприємств. Дисципліна охоплює всі тематичні блоки, що необхідні для формування у здобувачів вищої освіти сучасного економічного мислення і системи спеціальних знань про базові поняття щодо фундаментальних основ аналізу управління підприємством.

Вивчення даної дисципліни дає можливість здобувачу вищої освіти:
знати:

- економічну термінологію, розуміти сутність та значення економічного аналізу в управлінні, вміти охарактеризувати різні види економічного аналізу та його завдання, предмет та об'єкти, визначати зміст економічного аналізу діяльності підприємств, його зв'язки з іншими економічними науками та дисциплінами
- принципи організації аналізу, організаційні форми аналітичної роботи та основні етапи і послідовність її проведення;
- особливості методики внутрішнього фінансового аналізу підприємства;
- основи моделювання управлінських процесів з метою вирішення прикладних завдань сучасного управління;
- алгоритм використання методології та інструментарію управління: інноваціями, ризиками, проектами, змінами, якістю.

вміти:

- класифікувати показники діяльності підприємства;
- складати програми аналізу, узагальнювати його результати;
- аналізувати використання трудових ресурсів підприємства, оцінювати ефективність використання трудових ресурсів;
- давати об'єктивну оцінку фінансовому стану підприємства з врахуванням можливих ризиків та прогнозувати можливих сценарії розвитку.
- розробляти заходи щодо використання резервів та стабілізації фінансового стану підприємства.

Мета та основні задачі дисципліни.

Метою вивчення дисципліни «Аналіз управління підприємством» є набуття здобувачами систематизованих знань і навичок володіння науковими основами аналізу управління підприємством, формування аналітичного мислення, розвиток умінь і навичок використання аналітичних інструментів для об'єктивного оцінювання господарських ситуацій, вироблення й обґрунтування оптимальних управлінських рішень, а також навичок

якомога повнішого виявлення та використання резервів поліпшення фінансово-господарської діяльності підприємств.

Завданнями, що мають бути вирішені в процесі викладання курсу, є надання здобувачам вищої освіти наступних можливостей з:

- оволодіння теоретичною базою та методологією аналізу управління підприємством
- використання різних методів аналізу управління підприємством;
- розробляти обґрунтовані об'єктивні висновки та пропозиції щодо управління підприємством за результатами проведеного аналізу;
- застосовувати навички в оформленні аналітичних висновків на запит користувачів відповідно до стандартів аналітичного процесу;
- застосовувати методику аналізу та прогнозування результатів діяльності підприємства.

Інтегральні компетентності:

Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності у сфері менеджменту, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики в сфері аналізу та управління розвитком соціально-економічних систем.

Загальні компетентності:

Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу, філософського тлумачення, економічного обґрунтування отриманих результатів та розуміння сутності досліджуваних соціально-економічних явищ в процесі розвитку соціально-економічних систем.

Здатність генерувати нові науково-теоретичні та практично спрямовані ідеї (креативність) в сфері аналізу та управління розвитком соціально-економічних систем.

Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати навички у розробці і реалізації наукових проектів та програм щодо сталого розвитку соціально-економічних систем.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

Здатність до ретроспективного аналізу наукового доробку у напрямі дослідження проблем менеджменту соціально-економічних систем, оцінки та синтезу нових та комплексних ідей з питань менеджменту на високому фаховому рівні, що створюють нові знання, з використанням прогресивних методів наукового пошуку.

Здатність використовувати новітні інформаційні технології та інструменти, прогресивні програмні продукти, можливості глобальної мережі Інтернет у процесі продукування нових знань, отримання науково-практичних результатів у галузі менеджменту.

Здатність у проведенні критичного аналізу різних інформаційних джерел, авторських методик, конкретних освітніх, наукових та професійних текстів щодо сталого розвитку соціально-економічних систем.

Здатність у виявленні, постановці та вирішенні наукових задач та проблем у галузі управління та адміністрування, управління розвитком, обґрунтування архітектури механізмів управління та функціонування соціально-економічних систем.

Програмні результати навчання. В результаті вивчення курсу здобувачі мають отримати:

Знання та розуміння теорії і методології системного аналізу, етапів реалізації системного підходу при дослідженні процесів та явищ у соціально-економічних системах.

Знання основних теоретичних понять у галузі інформаційних технологій, математичних методів моделювання. Знання методик та алгоритмів обробки великих масивів даних за допомогою інформаційних технологій.

. Здатність формулювати концептуальні підходи та цілісне бачення системи сучасного менеджменту. Спроможність розробляти та реалізовувати наукові проекти і програми в

галузі управління та адміністрування в соціально-економічних системах різних масштабів та рівнів.

Спроможність використовувати статистичні методи аналізу для встановлення структурно-динамічних тенденцій та закономірностей розвитку соціально-економічних систем. Навички проводити критичний аналіз різних інформаційних джерел, конкретних освітніх, наукових та професійних текстів при дослідженні процесів та явищ у соціально-економічних системах.

Знання та розуміння існуючих методів аналізу тенденцій та закономірностей розвитку макро- та мікроекономічних процесів; переваг застосування економіко-математичного моделювання для прийняття зважених управлінських рішень; правил формування первинного інформаційного простору наукового дослідження. Здатність прогнозувати економічні процеси, представлені динамічними рядами; апроксимації взаємозв'язаних економічних процесів; моделювати сукупності економічних об'єктів при дослідженні процесів та явищ у соціально-економічних системах.

Структура курсу:

Тема 1. Роль економічного аналізу в системі управління підприємством Провідне місце економічного аналізу в процесі управління, функціональному менеджменті, аудиті. Економічний аналіз як конкретна функція менеджменту та його основна підфункція. Роль економічного аналізу в супроводженні технології управлінських рішень. Зростання ролі економічного аналізу в періоди глобалізації економіки та фінансово-економічних криз. Особливості аналізу господарської діяльності підприємства. Особливості економічного аналізу порівняно з іншими видами аналізу. Економічний аналіз як прикладна наука. Зміст економічного аналізу діяльності підприємств, його зв'язки з іншими економічними науками та дисциплінами

Тема 2. Організація та інформаційне забезпечення аналітичної роботи Сутність і принципи організаційного забезпечення, його складові елементи та значення для якісного й своєчасного проведення економічного аналізу. Зв'язок організації економічного аналізу з організацією виробництва. Форми організації аналітичної роботи: сутність; характерні ознаки; взаємозв'язок форм з функціями економічного аналізу. Склад і структура організації економічного аналізу. Сутність, зміст, зв'язок елементів: організації аналітичного процесу; організації праці аналітиків; організації управління аналітичною роботою. Інформація як важливий сучасний ресурс. Зв'язки між економічною інформацією та економічним аналізом. Сутність інформаційного забезпечення, його еволюція. Вимоги до інформації. Принципи формування економічної інформації як основи для організації обліку та складання звітності. Класифікація аналітичної інформації та характеристика її видів. Джерела інформації для зовнішнього та внутрішнього економічного аналізу. Перевірка достовірності її джерел. Гласність інформації. Комерційна таємниця та захист інформації.

Тема 3. Структура та етапи комплексного аналізу управління підприємством Сутність системного підходу до комплексного економічного аналізу діяльності підприємств. Склад цього аналізу. Етапи комплексного, системного економічного аналізу та їх зміст. Класифікація показників діяльності підприємства та їх характеристика. Особливості проведення повного комплексного економічного аналізу діяльності підприємства в ринкових умовах.

Тема 4. Аналіз використання виробничих ресурсів підприємства Роль і значення ресурсозбереження. Класифікація виробничих ресурсів, їх характеристика. Аналіз використання трудових ресурсів підприємства. Мета та завдання аналізу використання трудових ресурсів. Аналіз забезпеченості підприємства трудовими ресурсами. Аналіз

використання фонду робочого часу. Аналіз виконання норм виробітку. Аналіз ефективності використання трудових ресурсів. Аналіз фонду оплати праці та ефективності його використання. Оцінка впливу співвідношення трудових показників на фінансовий результат. Аналіз забезпеченості виробництва продукції матеріальними ресурсами. Аналіз стану запасів. Аналіз ефективності формування портфеля замовлень на матеріали та виконання договорів на їх постачання. Аналіз відхилень від норм витрат матеріалів. Аналіз ефективності використання матеріальних ресурсів. Методика аналізу використання необоротних активів. Оцінка наявності основних засобів, їх складу, структури та руху. Оцінка забезпеченості підприємства основними засобами та їх технічного стану. Оцінка ефективності використання основних засобів. Аналіз нематеріальних активів. Аналіз використання виробничої потужності підприємства. Способи подолання «вузьких» місць виробництва.

Тема 5. Аналіз фінансових показників діяльності підприємства Сутність, мета, завдання та інформаційне забезпечення фінансового аналізу, його особливості. Місце прибутку в системі оціночних та узагальнюючих показників діяльності. Особливості методики зовнішнього фінансового аналізу підприємства. Експрес-аналіз і поглиблений фінансовий аналіз. Аналіз фінансових результатів від операційної та звичайної діяльності. Характеристика фінансової звітності як основного джерела інформації: зміст, оцінка та аналітичне значення показників звітності. Аналіз майнового стану підприємства. Аналіз грошових потоків. Аналіз фінансового стану підприємства та його стійкості. Аналіз ліквідності. Загальна оцінка фінансового стану підприємства. Взаємозв'язок фінансового стану підприємства з результатами його виробничої та комерційної діяльності. Оцінка можливості банкрутства. Оперативний аналіз платіжного календаря. Особливості методики внутрішнього фінансового аналізу підприємства. Аналіз фінансових результатів. Аналіз виконання фінансового плану підприємства та оперативний аналіз фінансових результатів. Факторний аналіз і оцінка невикористаних можливостей поліпшення фінансових результатів. Аналіз розподілу прибутків, що залишаються в розпорядженні підприємства. Аналіз прибутків від цінних паперів та позареалізаційних джерел. Аналіз оборотних активів. Аналіз дебіторської та кредиторської заборгованостей за їх обсягами, видами, об'єктами, термінами виникнення. Розробка заходів щодо використання резервів та стабілізації фінансового стану.

Політика курсу – жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу.

Система оцінювання – оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:

для заліку – модуль 1 – 50 % семестрової оцінки; модуль 2 – 50% семестрової оцінки;
для іспиту – модуль 1 – 30 % семестрової оцінки; модуль 2 – 30% семестрової оцінки;
іспит – 40% семестрової оцінки.

Інформаційні ресурси

Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>
Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>
Бібліотека ХНТУСГ. URL: <https://library.khntusg.com.ua/>
Електронна бібліотека. URL: <http://lib.meta.ua/>
Студентська електронна бібліотека URL: <http://www.lib.ua-ru.net/>
Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>